

D

El DABINAL

Partida del terme de Porta (Alta Cerdanya), a l'E. i damunt del poble (xxiii, 79). D'on el *Riu del Dabinal*, en el terme de Querol (xxiii, 85). Potser és dife-⁵ rent o encara prolongació del mateix (pobles limítrofs) i

Dabinal, partida del terme de Dorres: segons l'informant eren «camps on es fa userda, trumfes, blat, civada i trefla, també alguns naps a la tardor (si bé no per vendre)» (xxiii, 95).

És un derivat de NAPINA 'camp de naps', amb sufix col·lectiu i dissimilació *n-n* > *d-n*. Cf. art. *Nabiners*. J. F. C.

DACS, DACÓ, VILARDAGA

Dacs, mas del terme de les Llosses (Ripollès) (xxxviii, 141.3).

La Caseta de Dacs, oït per Cor. en el terme limítrof Sora (1934).

Dacs, NP documentat l'any 1176: «*tibi Bernardo Dags*» (*Cart. Tavèrnoles*, 162.17).

La Torre d'en Dac, partida del terme de Lladurs²⁵ (Solsonès) (xlvi, 122.41).

Mata de Dac, en un poble limítrof, Castellar de la Ribera, l'any 1073 en un document llegit per JCor. a l'Arxiu de Solsona.

Coll de Dacó, partida del terme de Viu de Llevata³⁰ (Alta Ribagorça) documentada l'any 979: «*ipso collo de Dachone*» (Abadal, *Comt. Pall. i Ribag.*, 250).

Dachulina, NP femení documentat l'any 984 (Abadal, *Comt. Pall. i Ribag.*, 267), pot venir de *Daconina*, amb dissimilació.

ETIM. Del NP germ. DAK, genitiu *Dachon* (*Dacho* anys 957 i 977, Aebischer, *Onom. Cat.*, p. 21). Potser també els següents o més aviat sobrenoms al·lusius a una *daga* amb què s'armessin.

Daga, cognom d'una persona de Rialb de Noguera⁴⁰

(Pallars Sobirà) documentat a *Spill de Castellbò* a. 1518, 107v.

Molí i jaça d'En Dagues, en el terme de Sant Llorenç de Cerdans (Vallespir) (xxiv, 69.19.24).

VILARDAGA. És un mas antic, del baix Berguedà. No en teníem nota oral, de les enqs., que aquí foren fetes per joves amics. J. Ma. Espinàs, en el llibre *Pels camins del Berguedà* (Bna. 1994, pp. 30-34) el situa muntanya amunt de la Guàrdia de Sagàs, havent trobat Àngel Prat, pubill de Vilardaga, que havia escrit, c. 1930, una «*Història de V.*», amb docs., usada pel conegut llibre de les Masies, de Camps Arboix. Ha estat cognom de tres homes de la ciutat de Berga, especialment J. Ma. Vilardaga, general liberal (1814-89). *AlcM* el troba en 8 pobles del Cat. or., propers al Berguedà.

Compost de *Vilar-* amb l'indicat NP germànic, nom radical de la fecunda arrel germ. DAK-: Först., 391-2, dóna una desena de casos del nom DAGO (amb var. *Dacco*), des d'un bisbe d'Orleans en el S. v. L'ètimon del NL pot ser VILLARE DAGON en cas complement (cf. també un deriv. *Dagano* i ags. *Daganu*). En docs. cat. trobem el NP en la forma de cas compl. *Dac(h)o* en docs. barcelonesos de 957 i 977 (Mas, N. H. Bna. iv, 47, 77); i en E.T.C. i, 131 dono com etim. del nom de lloc *Dègons* (a Ainet de Besan) NP DAKONEM (compl.), «*attesté dans les docs. médiévaux de Ribagorce*». Cf., però, art. *Dègons*, infra.

Variant del compost *Vilardaga* és el cognom *Viladac*, que anoto a Cerdanya, a Osseja (1959), i nom de l'hostal de Vallcebollera (Brousse, *Cerd. Fr.*, 454). També a Puigcerdà i tres llocs del Vallès.

³⁵ *Daimés*, V. *Daimús*

DAIMŪS, DEMŪS, ADEMŪS

Nom d'un municipi de la comarca de Gandia, que